

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 178

Warszawa, wtorek 8 czerwca 1937 r.

Rok XII

„Zadam kary śmierci“

„Ghetto — mało, obcy element — mało

To element w ogóle z Polską nie związany“

mówi o żydostwie oskarżyciel Chaskielewicz

W procesie przeciwko mordercy s. p. wachm. Jana Bujaka Judki Lejby Chaskielewicz wygłosił w poniedziałek przemówienie prok. Zeleniński. Mowa prokuratora druzgocząca w swoich przesłankach stała się powszechną sensacją, ponieważ po raz pierwszy w dziejach sądownictwa polskiego prokurator publicznie omówił stosunek ludności żydowskiej do państwa polskiego, uznając ten stosunek za zły, wrogi i godny potępienia.

Rozprawa poniedziałkowa rozpoczęła się o g. 9.45. Chaskielewicz wprowadzono na salę sądową na kwadrans przed rozpoczęciem obrad sądu. Chaskielewicz jest wyraźnie zdenerwowany, uśmiecha się często, jakby właśnie tym uśmiechem chciał zapanować nad nerwami. Rozmawiał on dłuższy czas z jednym ze swoich obrońców.

O godz. 9.45 wchodzi sąd i prezes Posemkiwicz udziela głosu prok. Zelenińskiemu, którego przemówienie słuchane było w głębokiej ciszy, i skupieniu przez całą salę, wypełnioną publicznością. W chwili, gdy prokurator mówił o śmierci wachm. Bujaka i o hańbie jaką chciał Chaskielewicz swymi kłamstwami ściągnąć na armię polską, na sali widoczne było głębokie wzruszenie.

NIE POWSZEDNIA SPRAWA

Wysoki Sądziel — rozpoczął swoje przemówienie prok. Zeleniński. — Kiedy w sobotę z ust pana prezesa padły sakramentalne słowa: „Zamykam przewód sądowy“ — zdałem sobie sprawę, że w tym procesie ukończymy przewód sądowy, a rozpoczęcie głosu stron oznacza coś więcej aniżeli kiedykolwiek indziej.

W sprawie niniejszej chodzi bowiem nie tylko o fakty, ale również i o imponderabilia. Trzeba sięgnąć głębiej w przeszłość. Bo sprawa ta przez niezwykle silne echo, przez dotknięcie najżywniejszych problemów nie należy do gatunku spraw powszednich.

Z ZARZUTÓW CHASKIELEWICZA NIE ZOSTAŁO NIC

Z zarzutów postawionych przez Chaskielewicza — mówi prokurator — nie dosłownie nie zostało. Apel 7 pułku ułanów wypadł dobrze.

Jestem winien wdzięczność Trybunałowi za te natężenie i nieustępliwość, z jaką zadawał pytania, które wyświełiliły sprawę. Był tu wśród słów adw. Guryła — Józef Wasilewski, analfabeta, postać w śledztwie tajemnicza, Józef Wasilewski zeznał tutaj, i wszyscy widzieliśmy jak wyglądała prawda o Bujaku, gdy zaczął zeznawać.

Powie ktoś jednak „chodź do obrotu cześć żołnierza i kolegi“, może chciano zatać pewne rzeczy? Nie. Chaskielewicz opowiada przecież, że sześciu ludzi guryła go w becze, głową na dół. Gdyby fakty ten był prawdziwy musiałby wyjść na jaw. Nie tylko Polacy, ale również Rusini i Żydzi i Niemiec, który służył w 7 p. ułanów — te wszystkie cztery narodowości — stwierdziły, że w 7 pułku ułanów torturowanie i dręczenie było nie do pomyślenia. Twierdził zarazem, że nie do pomyślenia były podobne fakty w armii polskiej.

Panowie sędziowie! Honor 7 p. ułanów, honor jego sztabu, dobrego „Virtuti Militari“ sprawą tą w najmniejszym stopniu nie został naruszony... I sztab ten nadal wspaniale będzie temu pułkowi przewodził.

I to jest pierwsza prawda tego procesu.

CHASKIELEWICZ JEST KOMUNISTA

Prokurator przechodzi następnie do rozważania kwestii, jakich przekonań politycznych jest Chaskielewicz. Przy-

taczając wyjątki z jego pamiętników, prokurator udawadnia, że Chaskielewicz był komunistą. Piszcie o u kapitalistycznym militaryzmie, połykającym setki istot, jak gdyby miał zwieryć żoładek. Ten żoładek — jak pisze — czekał na niego do 21 roku o-czywista roku życia — kiedy powołano Chaskielewicza do wojska. Idąc do wojska wyraża się, że los jego jest w łapie kapitalistycznego militaryzmu. Zapewnia, żegnając się z kolegami, że się militaryzmu nie lęka.

— Dla Chaskielewicza polski 7-my pułk ułanów to apokaliptyczna bestia, to narzędzie znieprawdzonego militaryzmu. Jeżeli opowiada, że idąc do wojska miał zapal dla służby, to jest to nieprawda. Był usposobiony wrogo i nienawistnie do armii.

„POWINIENEM SIE ZNAJDOWAĆ PO DRUGIEJ STRONIE“

Zapytuje siebie Chaskielewicz, w pamiętnikach, dlaczego poszedł tam, skąd po niego przysłano? Chciano — pisze — przygotować mnie na instrument przyszłej wojny. Dlaczego miałem być po tej stronie, atakującej tamtą stronę, gdzie ja powinienem się znajdować.

Prokurator pyta o jakiejś stronie myśli Chaskielewicz. Pytani Chaskielewicz — mówi prok. Zeleniński — co robił w 1920-tym roku, czy był w Kałuszynie, gdy weszły tam wojska bolszewickie. Powiedział, że był.

KALUSZYN W R. 1920

Kaluszyn — przykro i wstyd powiedzieć — Kaluszyn w 1920 roku. To jedno z tych miasteczek — czy mam je nazywać polskimi? — gdzie wojska bolszewickie witało czerwonymi sztandarami. Opisuje to polski dyplomata p. Ladoś, który jechał na rokowania o zawieszenie broni i widział Kaluszyń przybrany przez miejscową ludność żydowską czerwonymi sztandarami. P. Ladoś pisze, że gdy wracał, czerwonych sztandarów już w Kaluszyń nie było.

ON STOI PO DRUGIEJ STRONIE

Nie ma ich i dziś, ale czy nie pojawiają się w razie czego? Po jakiej stronie chce stanąć Chaskielewicz? Po tej, która wywieszała wówczas czerwone sztandary. Oto jego stosu-

nek do armii i państwa. On stoi po tej drugiej stronie.

Rodowód partyjny Chaskielewicz wywodzi się z Bundu i jego przybawców. Czy nas to jednak może obchodzić, że Chaskielewicz słowa: „antykaptalizm“, „antymilitaryzm“ i „druga strona“ myślał pływają, że nie można go utożsamiać z trzecią międzynarodówką.

TO SA

CHASKIELEWICZ

Powiedzieć „ghetto“ — mało! Powiedzieć „obcy element“ — mało! To jest w ogóle element nieczym z Polką nie związany. „W Polsce mieszkalem lat trzynaście, bo przedtem w Rosji“ — a mieszkał stale w Kałuszynie: Oto jak myśli ojciec Chaskielewicz. Oddzielony jest od nas tu pełnie Kaluszyń i inne podobne Kałuszyny w Polsce. Chaskielewicz nie sam jeden, nie jako jednostka, nie w pojedynkę siedzi z takim nastojem do armii polskiej. To są Chaskielewi-

cze — nie rodzina, lecz środowisko i masa.

INSPIRACJA

Oto jest przekrój Kałuszyna. Szukam odpowiedzi, co niesie z sobą czyn Chaskielewicz, czy to zapowiedź i groźba, czy to rzecz oderwana i pojedyncza? Jeżeli chodzi o mój pogląd wokół tej sprawy ujawniły się wydarzenia w oderwaniu nieważne, a wzięte razem — zastanawiające. Może jest tu trochę sugestii, może to zbieg okoliczności.

CHASKIELEWICZ A GOLDBERG

Ala, czyż określanie: podżeganie, pomoc, spisek, sprzysiężenie — to jedyne wyjaśnienia sprawy? Nie można pomijać faktu, że pomiędzy sferą polityczną środowiska, pomiędzy — mówiąc symbolicznie — panem Goldbergiem przywódcą Bundu w Kałuszynie, a pomiędzy Chaskielewiczem pewna więź istniała. Jest coś wspólnego w stosunku do armii i w

„GDYBY NIENAWIŚĆ I WSTRĘT OKAZYWAŁ ŻYDOM TYLKO JEDEN NARÓD, BYŁOBY TO ZROZUMIAŁE. JEDNAKŻE ŻYDZI NA NIENAWIŚĆ TĘ BYLI NARAŻENI ZAWSZE I OD WSZYSTKICH NARODÓW WŚRÓD KTÓRYCH ŻYLI. PONIEWAŻ WROGOWIE ŻYDÓW“ NALEŻE-LI DO NAJRÓŻNIEJSZYCH NARODÓW, NARODY TE ŻYŁY W KRAJACH BARDZO OD SIEBIE ODLEGŁYCH, WYZNAWAŁY RELIGIE INNE, MIAŁY INNĄ KULTURĘ I INNE PRAWA, PRZYCZYNY ANTYSEMITYZMU TKWIĄ W ŻYDACH, A NIE W NARODACH, WŚRÓD KTÓRYCH ŻYJĄ“.

Bernard Lazare
„L'Antisemitisme“.

ocenie zjawisk politycznych w Polsce. Poręcznym słowo „podżeganie“ skoro jest inne słowo „inspiracja“.

Prokurator cytuje słowa Chaskielewicz o tym, że organizacje bundowskie wszczepiały w dzieci nienawiść do dzisiejszej „przeklestej rzeczywistości“. W kilka dni po zabójstwie Cejlacha, żargonowe pismo „Dos Naje Wort“ pisało: „Męczeńska krew nie spoczywa, ona budzi i upomina się“. To jasna rzecz — woła prokurator — że ze stanowiska mego jako oskarżyciela publicznego potępiam zamordowanie Cejlacha i żałuję, że sprawy nie są wykryci. Ale takie komentarze są karygodne. To jest posiew krwi, tego pisać nie wolno.

Czy Chaskielewicz jest odpowiedzialny? Czy jest on ograniczony? Można powiedzieć, że najłatwiej użyć człowieka niezupełnie zdrowego na umyśle, że najłatwiej inspirować wariata lub półwariata. Można powiedzieć, że wariat lub półwariata nie rozumiał jakas dyskusję czy jakis artykuł. Ale trzeba powiedzieć: Nie.

Chaskielewicz nie jest niepoczytalny. Należy się liczyć ze zdaniem biegłych, ale analizować je spokojnie i bez sugestii.

Nie wchodzi tu w grę artykuł 17-ty, ponieważ Chaskielewicz chory umysłowo nie jest.

Nie jesteście, panowie sędziowie, związani artykułem 18-ym ani 17-ym (ograniczona odpowiedzialność). Jesteście w tej sprawie najwyższymi biegłymi. Prawodawca nie rozstrzygnął jaką wysokość kary macie wymierzyć, nawet kary śmierci nie wyłączał z wypadku ograniczonej odpowiedzialności.

Mówią biegli w konkluzji: „To psychopata“. Gdyby sprawę dać do rozstrzygnięcia inteligentnemu laikowi, powiedziałby: „To neurastenik, dziwak, fantast“, ale nie powiedział by, że to psychopata.

WIEDZIAŁ DLACZEGO KŁAMIE

Biegli mówią, że Chaskielewicz opowiadał im bajeczki o rewolwerze. On kłamał, wiedząc dlaczego kłamał. Ekspertyza psychiatrów nie może się ostać. Chaskielewicz mówił nieprawdę i kłamał, bo miał powody, bo te kłamstwa miały tłumaczyć jego czyn.

ZBRODNIARZ A NIE CHORY

Chaskielewicz jest zbrodniarzem, a nie chorem. A jeżeli jest psychopata, to psychopata to jest nienawid do państwa polskiego. Nie miał nawet najmniejszych podstaw, by zabić Bujaka, ale przez rok podtrzymywał swe kłamliwe potwierdzenia i błądził o szczerstwach w armii polskiej.

Ś. P. BUJAK ZGINAŁ NA SŁUŻBIE

Bujak był dobrym żołnierzem. Bujak był bez winy. Bujak zginął ugodzony z tyłu. Na służbie i z powodu służby. W mundurze i z powodu mundur. Armia polska, choć nie było wojny, skrwawiła się tą, pojedynczą krwią swego żołnierza. Oto jest prawda Bujaka.

HISTORYCZNY PROCES

W tej sali sądowej odbyło się już wiele historycznych procesów i ten proces jest również historyczny. Niedawno miałem zaszczyt w tej sali oskarżać w imieniu Rzeczypospolitej zabójców ministra Rzeczypospolitej — dziś oskarżam o zabójstwo wachmistra Rzeczypospolitej.

ZADAM KARY ŚMIERCI

W Rzeczypospolitej demokratycznej dopuszczalne są różnice stopni i różnice rang. Ale to są stopnie funkcji i stopnie odpowiedzialności. Demokratyczna Rzeczypospolita nie różniła jednak ceny życia i ceny krwi.

Jeżeli za Polskę zginął wachmistrz Bujak, jeżeli za Polskę zginął minister Pieracki, to jedna jest tylko miara i ta sama musi być kara. Kara na miarę krzywdy za krwaw przelaną i za poczynione szkody. Żadam kary śmierci dla oskarżonego Chaskielewicz.

ŻYDOWSKI SPISEK

Po przemówieniu prokuratora zabral głos pierwszy z powodów cywilnych mec. Suchodolski, który powiedział, że przychodzi żądać sprawiedliwości dla Polaków przed polski sąd. Adwokat podkreślił: że występuje nie tylko jako prawnik, ale występuje również jako oficer rezerwy 7 pułku ułanów, w którym służył s. p. Bujak. Mec. Suchodolski kreślił krzywdę, jakie poniosła rodzina i społeczeństwo przez śmierć wachm. Bujaka, dobrego żołnierza i obywatela, udawadnia zarazem, że śmierć Bujaka, była rezultatem żydowskiego spisku, uknuł-go przez Rojzmana, Hochberga, Alinskigo i Rozenweina. W spisku tym czynny udział wzięli Chaskielewicz. Adwokat nazywa żydów wrogami państwa i społeczeństwa polskiego.

Następnie drugi powód cywilny adw. Wawrzyniak udawadniał liczny przykładami, odczytując rozkazy wojskowe i wyjątki z publikacji, że stosunek żydów do armii polskiej był i jest stale wrogi i negatywny.

Manifestacja przyjaźni polsko-rumuńskiej

Stolica Rumunii

wita prezydenta Rzeczypospolitej

BUKARESZT, 6. G.

Przed pałacem królewskim, gdzie powiewa majestatycznie sztandar polski, zajęły miejsca liczne oddziały wojsk rumuńskich.

Na dworcu w Mosagoya w oczekiwaniu na pociąg specjalny, wiozący Pana Prezydenta R. P., przybyli król Karol, książę Michał, liczni dygnitarze państwowi, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego.

O godz. 16 na dworcu, przybrany bogato barwami narodowymi Polski i Rumunii, przybył pociąg specjalny Pana Prezydenta R. P.

Pan Prezydent, minister Beck oraz świta wychodzą z wagonu. Pana Prezydenta wita król Karol, a następnie książę Michał. Orkiestra gra polski hymn narodowy. Panu Prezydentowi zostają przedstawieni premier Tatarescu, patriarcha Miron Christea,

marszałkowie Averesco i Presan, marszałkowie senatu i izby poselskiej, członkowie rządu, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego oraz inni dygnitarze.

Burmistrz Bukaresztu Donescu wręcza Panu Prezydentowi chleb i

Min. Neurath w Białogrodzie

BIAŁOGRÓD, 7. 6. Dziś o godz. 11.45 wylądowały na tutejszym lotnisku 2 samoloty, którymi przybył minister spraw zagr. Neurath z otoczeniem.

sól, wygłaszając krótkie przemówienie powitalne w imieniu ludności stolicy.

Po wyjściu z dworca, Pan Prezydent i król Karol zajmują miejsce w otwartym powozie, który rusza przez ulice miasta, poprzeczany przez szwadrony honorowej gwardii. W następnym powozie zajmuje miejsce ks. Michał.

Wśród szpalerów wojsk, prezentujących broń, Pan Prezydent R. P. i król Karol przybywają do pałacu królewskiego o godz. 16.50.

U wrót pałacu królewskiego następuje uroczyste powitanie Pana Prezydenta przez oddziały gwardii.

O godz. 17 Pan Prezydent R. P., król Karol i ks. Michał przyjmują defiladę.

Usunąć żydów z armii

Art. 1. Ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym brzmi: „Wojsko narodowe, siła zbrojna Państwa, będące ochroną i ostoją niepodległości i wolności Rzeczypospolitej, po wsze czasy podlegać będzie pieczę Narodu“.

W ciągu ostatnich dni kilku, przed Sądem Okręgowym w Warszawie, toczył się proces żyda Judki Chaskielewicz, b. ułana 7 pułku Wojsk Polskich, oskarżonego o skryto bójcze zamordowanie wachmistra swego pułku, za to, że jak cynicznie twierdził Chaskielewicz, poparty zgodnym chórem prasy żydowskiej, w wojsku spotykały go tortury, bicie i zniewagi.

Przewód sądowy zadał kategorycznie kłam tym nikczemnym insynuacjom. Jednocześnie odsłonił przed społeczeństwem jasno i wyraźnie prawdę stosunku żydów do armii narodowej i całej, jaskrawą sprzeczność jaka zachodzi pomiędzy literą prawa, a życiem i rzeczywistością.

Pogląd nasz na dopuszczal-

ność służby żydów w armii i ich udziału w narodowej, polskiej sile zbrojnej — jest znany i ustalony.

Służba w armii narodowej jest zaszczytem, jest nie tyle obowiązkiem, ile prawem każdego uczciwego Polaka. Jesteśmy narodem z polką wielkim i zbyt dumnym, aby nam potrzeba było obrońców spośród narodu obcego. Tym więcej, że ten naród obcy zaszczytu i przywileju — jakiego, przez tyle lat doznawał, uszanować nie umiał.

Morderstwo s. p. Bujaka — to nie pierwszy przejaw stosunku ludności żydowskiej do służby w wojsku polskim. Brak miejsca nie pozwala wyliczyć tu potwornych cyfr statystycznych żydów dezerterskich, żydów, przy pomocy nadużyte uchylających się od służby, żydowskich pośredników i lekarzy zawodowo zwalniających z poboru. Skrytobójczy mord dokonany przez Chaskielewicza nie jest także odosobnionym wypadkiem. Fakty takie stwierdzały niejednokrotnie oficjalne ko-

munikaty sztabu głównego w czasie wojny bolszewickiej. Do bitnym dowodem szkodliwości elementu żydowskiego w szeregach walczących, było również stworzenie przez gen. Sosnkowskiego — słynnego obłożu koncentracyjnego w Jabłonie, dla żydów wydziałnych na froncie z pułków w roku 1920.

Nikczemny czyn Judki Chaskielewicz jest w dzisiejszej sytuacji politycznej — charakterystyczny szczególnie. Jak ustalił przewód sądowy był on wynikiem atmosfery i nastrojów panujących w społeczeństwie żydowskim, a były też pewne dane do twierdzenia, że był on skutkiem świadomie zorganizowanego żydowsko - komunistycznego spisku.

Te fakty mają swoją jasną i niedwuznaczną wymowę. I niedwuznaczną — wypływa z nich wniosek: w armii polskiej nie ma miejsca dla żydów nie ma miejsca dla ludzi wychodzących ze środowiska, które zohydza mundur, które wydaje spośród siebie 90

proc. dezerterskich, komunistów, szpiegów i zdrajców.

Ani jeden rzeczowy argument nie przemawia za utrzymaniem obecnej sytuacji dającej żydom — swobodny dostęp do armii. Nie przemawia za nim nawet wzgląd na liczebność siły zbrojnej, wszak corocznie wielu młodym Polakom, nie danym jest doznać zaszczytu służby wojskowej i przechodzi do ponadkontyngentu. O szkodzie jakościowej dla armii mówić poważnie nie można. Jedyną formalną przeszkodą usunięcia żydów z wojska jest martwy przepis ustawy, wkládający, w myśl zbankrutowanej doktryny równości, obowiązek służby wojskowej na wszystkich obywateli kraju.

Krew Bujaka, o której powód cywilny, adw. Suchodolski słusznie powiedział, że stać się winna relikwią sprawy narodowej — cięższą ma dla nas wagę gatunkową niż wszelkie doktryny razem wzięwszy.

J. K.

to jest tak

PRZEMIANY
ROSYJSKIE

Bez względu na takie czy inne ustosunkowanie się do wypadków odgrywających się za naszym wschodnim kordonem, musimy stwierdzić, że człowiek, który obecnie kieruje sowiecką maszyną państwową, z żelazną konsekwencją tępi ludzi, którzy wywołali przewrót bolszewicki. Przed rokiem zaledwie rozpoczął swą tępicelską akcję i dziś jesteśmy świadkami zmian, które na początku 1936 r. wydawałyby się fantastycznym rojeniem. Wszystkie najpotężniejsze filary komunizmu zostały zniszczone. System trwa jeszcze, ale czy długo potrwą? Czy poszczególne punkty programu komunistycznego nie będą kolejno ogłaszane za heretyki i skazywane na zagładę, jak to się już stało z twórcami systemu.

Stalin jest świetnym taktikiem i tylko temu zawdzięcza swe imponujące zwycięstwo. W podwalinach sobie szeregi starych bolszewików wypłaję wciąż mniejszość skazaną na zagładę — zawziętość — i zgniata ją przy pomocy większości. Gdy ją zniszczy, szuka z kolei nowych ofiar, które będą stanowiły z kolei mniejszość.. (b. g.).

NIE WOLNO
TOLEROWAĆ

Sejm śląski uchwalił rozciągając ustawę ograniczającą ubój rytualny na teren Górnego Śląska. W praktyce doprowadzi to do skasowania uboju rytualnego w szeregu miejscowości śląskich. Jest to więc dalszy etap na drodze do całkowitej likwidacji tej hańby, jaką jest ubój rytualny na terenie Rzeczypospolitej.

Na tym etapie nie wolno skoczy. Ustawa winna być jak najszybciej zniesiona i ubój rytualny winien zostać całkowicie zakazany.

Zwyczaj żydowski sprzeczny z naszym poczuciem moralnym nie mogą być tolerowane na terenie Polski.

Gramy tylko w kolekturach
chrześcijańskich

CHLEWINSKA JADWIGA, Mazowiecka 14.

DZIERŻANOWSKI J. N. Świat 64 — Freta 5 — Gnieźno — Chrobrego 2.

DZIEWULSKI J. Krak. Przedm. 9. Marszałkowska 95.

GRUBINSKA MARIA GABR. Królewska 7 m. 7.

L. HAŁADEJOWA p. t. „Szukasz Szcześcia — Wstąp na chwilę”. Centrala: Warszawa N. Świat 68. Oddziały: Krak. Przedm. 87, N. Świat 30, Marszałkowska 86, Chłódna 68.

L. HORODYSKA i S-ka „ALJOT” Senatorska 37. Konto PKO 10297

LANGER JULIAN Marszałkowska 121. Dworzec Główny i Średniow, Wolska 13, Targowa 46. Poznań Międzybóże 21. Konto PKO 1667.

„POD BIAŁYM SŁONIEM” Bracka 9, tel. 711-56.

ROLANSKI J. Al. Jerozolimskie 22

SZYLER ANTONI, Bracka 10, tel. 971-51.

TARKOWSKI W. Marszałkowska 68, handel w.n.

THIEME GREULICH i SCIGALSKI, Krakowskie Przedmieście 9, tel. 2,95-18

WOLANSKA A. N. Świat 19.

WOYNA S. Chmielna 20, kont. PKO Nr. 1886.

Falszywy pogrom w Łucku
Bezrobotni strajkują, a żydzi drżą
(Od własnego koresp.)

Na tle ekonomicznym wybuchł strajk bezrobotnych zatrudnionych na robotach publicznych w Łucku. Strajkujący domagają się 6-dniowego tygodnia pracy za wynagrodzeniem dziennym 3 zł. 20 gr. Dotychczasowy zarobek bezrobotnych tygodniowo wynosił 6 zł. 40 gr. Strajk trwa już od tygodnia. Policja interweniowała przy pomocy sikawek i usunęła strajkujących, którzy oblegali gmach Urzędu Wojewódzkiego. Kilka osób zostało zatrzymanych. Strajk trwa i przebieg jest zupełnie spokojny. Miejscowe biuro Pośrednictwa Pracy ogłosiło, iż poszukiwani są bezrobotni do pracy w kamieniołomach w powiecie Sarniejskim i Kostopolskim.

Kłamstwo, demoralizacja i nienawiść

podniesione do godności systemu

Jak „tolksfront” usiłuje zniszczyć Francję!

I.

Paryż w maju
Korespondent paryski „ABC” nad-
syła nam bardzo ciekawą korespon-
dencję o rządach Bluma i folksfrontu
we Francji. Ze względu na rozmiar,
dzielimy ją na dwie części.

Na określenie widowiska, które
się od roku rozgrywa na ziemiach
uroczej Francji z nieodpartą siłą
narzuca się jedna jedyna nazwa
„Kiereńszczyzna”. Słowo, zbyt
trudne dla francuskiego ucha,
więc galicki umysł, lubujący się
w zwiezłych treściwych defini-
cjach dziejowych, wydarzeń za-
stąpił je innymi: „Expérience
Blum”.

DOŚWIADCZENIE Z BLUMEM

Rozpoczęło się ono w pierw-
szych dniach maja r. z. gdy nowe
wyборы przyniosły oczekiwane
zwycięstwo socjalistów i komuni-
stów. Zwycięstwo to nie miało by
większych rezultatów praktycz-
nych, gdyby nie sukces radyka-
łów, oddaniem 111 głosów na
rzec folksfrontowej koalicji umo-
żliwiającej utworzenie obecnego
gabinetu.

Narodził się witalny ryk rado-
ści socjał-komuny i co ciekawsze
niezmiennie przychylnie pełne za-
chęty i nadziei ustosunkowanie
się elementów centrowych i t. zw.
umiarkowanych. Powołanie do
władzy dotychczasowego wieczne-
go opozycjonisty i wciągnięcie do
akcji, wyrażając się sanacyjnie,
„państwotwórczej” najbardziej
skrajnych elementów, stawiało się
w oczach ogółu niemal Francuzów
ciekawym eksperymentem, który
może się uda, a jeśli zawiedzie to
skutki te łatwo będzie załagodzić
w myśl stałych prawideł gry par-
lamentarnej odpowiednią refor-
mą większości. Lotem biegle
przez Francję nowe bon mot
„Expérience Blum”, a stan umy-
słów i zarazem realną istotę rze-
czy, najlepiej oddawała popular-
na karykatura, wyobrażająca wy-
chudzoną i zabiedzoną szkapę z
napisem „Blum”, na którą siedzą-
cym przy kawiarnianym stoliku,
Jacques Bonhomme czy inny
M. Durand stawiał za jednym za-

machem cały swój majątek. Ry-
sunek raziłby pewnie pozorną
niekonsekwencją niejednego z by-
walców toru mokotowskiego. Bo
jakże „człowiek z ludu”, opatrzo-
ny przysłówiowym zdrowym roz-
sądkiem, mógłby grać na podobną
wywólkę. Jeśli się jednak zważy,
że we Francji na tory wyścigowe
chodzą jedynie t. zw. „wyższe war-
stwy”, a przeciętny ludź grywa
i stawia legalnie (dzięki umieszc-
zonemu w każdej niemal knajpie
i kawiarni odpowiednim aparatu-
m), na konie, których nie zna i
przeważnie nigdy nie ogląda, spę-
dzając czas gonitw nad kłeska-
kiem wonięcego anykiem Per-
natta czy utrwalonego anilina wi-
na, to karykatura nabiera całej
swej tragicznej wymowy i znacze-
nia.

Dziś po roku doświadczeń oka-
zuje się że Jacques Bonhomme
nie tylko przegrał stawkę, ale i po-
mylił się zasadniczo, przypuszczając,
że to on dokonywa ciekawego
doświadczenia z czerwonym pre-
mierem. „Expérience Blum” to
nie znaczy wcale, jak powszechnie
przypuszczano „doświadcze-
nie z Blumem”. Wręcz przeciwnie.

SYSTEM „SANACJI”
FOLKSFRONTOWEJ

To poprostu eksperyment wy-
konywany na żywym ciele wielkie-
go narodu dla celów najbardziej
sprzecznych z jego interesem
przez czerwonego Lejba i 50 ży-
dów, na najważniejsze stanowiska
w administracji państwowej mia-
nowanych w ciągu rocznych rze-
dów folksfrontu (Imienną ich li-
stę z podaniem zajmowanych pla-
cówek ogłosił niedawno w Action
Française Ch. Maurras). To sta-
le systematyczne niszczenie wszy-
stkiego, co jest we Francji wiel-
kie, zdrowe, narodowe i naprawdę
francuskie. Falsz, kłamstwo i ob-
łudna demoralizacja i nienawiść
podniesione do godności systemu.
To wielki wysiłek garści świado-
wych swego celu jednostek i tłum-
u otumanionych, bezmyślnych
doktrynerów, zamieniających ten
stary, katolicki, gallo-rzymski na-

Profesorowie wzywają
do udziału w pielgrzymce

Profesorowie wszystkich szkół
wyższych na terenie Rzeczypos-
politej wydali odezwe, w której
wzywają profesorów, docentów,
adiunktów i asystentów szkół
wyższych aby wzięli udział w
pielgrzymce nauczycielstwa pol-
skiego dnia 24 czerwca.

„Niech wszyscy, którzy szcze-
rze, otwarcie i bez zastrzeżeń

przyznają się do katolickiego
światopoglądu i chęć do niego
dostosować całe swe życie zarów-
no prywatne, jak i publiczne,
niech jak najliczniej dadzą temu
wyraz przed majestatem Kró-
wej Korony Polskiej”.

Odezwe podpisał 40 profeso-
rów z Krakowa, Lublina, Lwowa,
Poznania, Warszawy i Wilna.

O odżyzdzenie stanu lekarskiego
Naczelna Izba Lekarska
przeciwko nostryfikacji dyplomów zagranicznych

Podczas obrad Naczelnej Izby
Lekarskiej, dr. Wieleński z Po-
znania, złożył wniosek treści na-
stępującej:

„Mając na uwadze tak ważny cel,
jak obronność kraju, państwo polskie
musi być zainteresowane, by posiada-
ło kadry lekarskie o zupełnie wyraź-
nym charakterze narodowym i dła-
tem Naczelna Izba Lekarska uważa, że
należałoby powiększyć liczbę stu-
dentów — Polaków na wydziałach le-
karskich Uniwersytetu, którzy mogli-
by z czasem zająć stanowisko, zaję-

te przez zawodową inteligencję nie
polską”.

W dalszym ciągu w uzasadnie-
niu tego wniosku dr. Wieleński
stwierdza, że byłoby rzeczą gro-
zną dla bezpieczeństwa państwa,
gdyby na wypadek wojny, oficer
skibi korpus sanitarny składał się
w znakomitej większości z ele-
mentu niepolskiego.

Polityka zawodowa stanu lekar-
skiego — mówi wniosek — po-
winna iść w kierunku ścisłego
przestrzegania przyjmowania
studentów na wydziały lekarskie
w procentowym stosunku mniej-
szości do ogółu ludności. Studen-
tom Polakom na wydziałach le-
karskich należy udostępnić w
szerszej mierze korzystanie ze
stypendiów dla ułatwienia odby-
cia studiów.

Wniosek ten został zgłoszony
jako poprawka do wniosku Na-
czelnej Izby Lekarskiej w spra-
wie zwiększenia liczby lekarzy w

W MIŃSKU MAZ.

zaprenumerować „ABC” można
u p. Mieczysława Kojro
ul. Warszawska 97

ród francuski — trwała ostoją la-
du i pokoju światowego, na bucha-
jące płomieniem nienawiści ogni-
sko, rozniecić mające nowy czer-
wony „Welt-oktober”.

Z wydarzeń ostatnich dni pełne
mi garściami czerpać można przy-
kłady na umotywowanie tak su-
rowego osądu o rocznej działal-
ności żydowskiego premiera fran-
cuskiego narodu.

UPOKORZENIE

Na pierwszym miejscu idzie o-
czywiście niedosze, zwycięstwo
proletariatu nad międzynarodowym
fasyzmem — Wystawa Po-
wszechna, nazwana niedawno
„Humiliation nationale” przez po-
sta Campinchi przywódcę moral-
nie i faktycznie za powstanie
folksfrontu odpowiedzialnych ra-
dykałów. Inaugurował ją wpraw-
dzie 24 maja prez. Lebrun wpo-
spiesznie przejeżdżając wzdłuż
go szpalera pawilonów dokoła któ-
rych starannie usunięto na prze-
ciąg oficjalnej ceremonii, drewniane
rusztowania za olbrzymimi
plachtami trójkolorowymi flag,
wstydliwie kryjąc nie wykończone
mury i ściany. Ale za to jedynym
pawilonem, do wnętrza którego
wkroczył, by wysłuchać oficjal-
nych mów, był słynny Grand Pa-
lais, wykończony w zgóry przewi-
dzianym terminie, na wielką wy-
stawę powszechną roku pańskie-
go... 1880. Kompromitację wysta-

wową przypisać należy wyłącznie
niedoleństwu sfer kierowniczych i
demoralizacji rozruchwalonych
bezkarnością i demagogią przywó-
dów. Ale prasa folksfrontowa usi-
łowała przypisać niepowodzenie
faszystowskiemu sabotażowi, a
gdy to się nie udało, tłumaczy je
niechęcią robotników do termino-
wego wykonania dzieła, którego
zakończenie pozbawiało ich jedno-
cześnie źródła zarobków. Typowy
argument, w którym notoryczny
nałóg do ratowania kłamstwem
własnej kompromitacji, łączy się
z przekonaniem o możliwości swo-
bodnego mawiania w bezkrytycz-
nych czytelników czy wyborców
najbardziej paradoksalnych
głupstw.

CZERWONE ESKADRY
LOTNICZE

Tak np. od pewnego czasu czer-
wone lotnicze eskadry hiszpańskie
lądują na lotniskach w Tuluzie i
w Pau, skąd po zaopatrzeniu się
w benzynę i po dokonaniu koniecz-
nych napraw przez fachowych me-
chaników francuskich, wracają
na front. W Humanité czy w Po-
pulaire nazywa się to niewinnie
„przypadkowym zmyleniem drogi
z powodu mgły”. Ale najlepszych
przykładów folksfrontowej obłu-
dy i zakłamania dostarczyły nie-
dawno uroczystości ku czci Joan-
ny d'Arc.

I. A. G.

KOLCE BEZ
ROZ

WALKA Z PŁOTAMI

Warszawa ma teraz nową
zabawę. Starostwa rozpoczęły
teraz energiczną i bezpardo-
nową walkę o pomalowanie
wszystkich płotów na zielo-
no.

Wprawdzie złośliwi twier-
dzą, że główną przyczyną wy-
brania tego koloru jest to, że
ostatnio na płotach pojawiły
się napisy zieloną kredką. W
związku z tym podobno na
przyszłość będzie używana
kredka amarantowa, która się
bardzo dobrze odznacza na
zielonym płocie. Mam więc na
dzieje, że za jakieś dwa tygod-
nie nie wszystkie płoty będą pa-
kowane na amarantowo. Ach,
jak to będzie ślicznie!

Walka z parkanami jest pro-
wadzona w dziwny sposób.
Najpierw kazano parkany po-
malować na zielono. Tak np.
było na ul. Szczęśliwickiej.
Później przyjechał p. Staro-
sta, i zauważył, że deski są
wpoprzek, a nie pionowo. Po-
licja wzięta się energicznie do
dzieła i w przeciągu kilkun-
stu minut z płotu została tyl-
ko kupa desek. Ciekawe jed-
nakże, dlaczego wykazujący
tak wielką energię (a la Sta-
woj) p. starosta nie kazał u-
przednio budować parkanu
w układzie pionowym. Pokazy-
wanie później siły, jest bądź
co bądź narażanie na pewien
koszt nie zawsze zamożnych
właścicieli nieruchomości.

(Zast.).

ZNANA SOL MORSZYŃSKA jest także w sprzedaży
w paczkach na jednorazowe przeczyszczenie. Cena 20 gr. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

Żydzi grożą

Centralna giełda polityczna
Obawa przed młodym pokoleniem

(k) Żydzi, którzy ostatnio pla-
kali przechodzić do denuncjacji
i gróźb.

Świeżo nawróceni
legaliści

A więc żydowska „5 rano”
pisze:

„ABC, nie wierząc snad w sku-
teczność swoich wywodów publi-
cystycznych, przechodzi do uproszczo-
nych form agitacji politycznej, do
tak zwanych „słag-wortów” — ha-
sel. Na szerokość całej pierwszej
kolumny ABC namieszcza taki sła-
k wot: „Odebrać żydom prawa po-
lityczne!” Apetyt przychodził z jedge-
niem: skoro dotychczas prawo nie
zakazało drukowania obdnych
paszkwił i oszczerstw, potwornych
podjudzań i gloryfikacji zbrodni,
gdy tylko były kierowane przeciw
żydom, można przypuszczać, że pra-

wo nadal będzie „pobłażliwe” dla
tego rodzaju akcji, będącej w wy-
raźnej sprzeczności z konstytucją.
Konstytucja broni wolności słowa i
myśli politycznej, ale zarazem broni
obywateli przed bandytyzmem sło-
wa i zamachem, występującym w for-
mie myśli politycznej. „Hasło” ABC
jest nawoływaniem do obalenia kon-
stytucji. Sądźmy, że nie tylko my
widzieliśmy to „haselko”.

A więc gwałt policja! „ABC”
nawołuje do obalenia konstytu-
cji. Zapytujemy tylko pracowników
z żydowskiej „5 rano”, czy
nie znają przepisów konstytucji,
które przewidują sposoby zmia-
ny konstytucji.

I jeszcze jedno pytanie: odkąd
żydzi, ci wieczni rewolucjoniści,
stali się takimi legalistami?

Groźba komunizmem

Następnie „5 rano” zaczyna
grozić:

„Głoszenie podobnych hasel mo-
że jednak się okazać niemniej nie-
bezpieczne dla ich autorów, niż dla
żydów. Wystarczy tylko, by w kra-
ju przyjęła się zasada pozbawiania
praw politycznych niewygodnej z
tych czy innych względów katego-
rii obywateli, aby ta zasada stała
się powszechną i była stosowana
wobec każdorazowych przeciwni-
ków politycznych przez tych, którzy
bada „na górę”.

Wiemy, wiemy. Takie wypadki
miały miejsce w Rosji, przecież
wszyscy przeciwnicy żydów zo-
stali pozbawieni praw politycz-
nych. Czy więc „5 rano” dyskre-
tnie nie grozi nam komunizmem?

Brak zdecydowanej woli

Zargonowy „Moment” skarży
się na brak zdecydowanej woli w
stosunku do młodzieży:

„Gdyby istniała zdecydowana
wola ukończenia z tą anarchią —
można by to łatwo osiągnąć. Trzeba
by było tylko opowiedzieć młodzi-
ży prawdziwe zdarzenie i pokrocie
powiedzieć jej prawdę. W jaki spo-
sób ją ogłupiono. To nie po raz

Zaślubiny

W sobotę w kościele katedral-
nym św. Jana w Warszawie odbył
się obrzęd zaślubin znanej dzia-
łaczki byłego O. W. P. i b. O. N.
R. p. Walerii Stanisławskiej, z
red. Jerzmy Koryckim, członkiem
naszej redakcji, kierownikiem
działu sportowego „ABC”, byłym
więźniem Berezy. Redakcja skła-
da młodej parze serdeczne życze-
nia szczęścia.

Kurahany

Wczesnohistoryczne
w Kartuzach

Z ramienia Muzeum Miejskiego
w Toruniu przybyła na tereny
leśnictwa w Kartuzach naukowa
ekspedycja wykopaliskowa, celem
dokonania ścisłych badań trzech
kurhanów wczesnohistorycznych,
odkrytych przed niedawnym cza-
sem.

W KUTNIE

zaprenumerować „ABC” można
u p. E. Lewandowskiego
(Kiosk gazetowy)

Mąż łapano na łaśso

Sluby pod eskortą żandarmów
Originalne obyczaje brazylijskie

Niewątpliwie i w Brazylii zdarzają się małżeństwa z miłości lub dla interesu — tak samo jak i w Europie — ale bez porównania częściej małżeństwa są kojarzone pod łufami rewolwerów i ostrzami szpiletów.

Rewolwer i nóż w rękach jednego z członków rodziny decyduje o małżeństwie wtedy gdy młoda dziewczyna pragnie wyjść za mąż za upatrzoną ofiarę i oświadczy, że taki to a-taki mężczyzna „skompromitował” ją swymi zalotami.

NIEBEZPIECZNE ODWIEDZINY

Najgorszym niebezpieczeństwem dla kawalerów na całym terytorium Brazylii jest to, że nigdy nie wiedzą kiedy i w jakich warunkach ekscentryczna Brazylianka chce być „skompromitowana” i co należy uważać za ową kompromitację. Wystarczy wizyta w domu rodziców panny i przypadkowe spotkanie jej na ulicy, zresztą zwykle w towarzystwie ciotki albo brata — aby los nieszczęsnego kawalera był przesądzony. Ojciec, brat, zwagier albo wuj „uwidzanej” zgłasza się nazajutrz do „nikczemnego uwodziciela” i zasądza wygodnie z miną p. tura powiada:

— Coisa muito seria!

Jest to bardzo zły znak. Gdyby chociaż o zaciągnięciu pożyczki, albo ubicie jakiegoś interesu, pierwsze słowa rozmowy brzmiałyby w najgorszym razie:

— Coisa muito importante!

Już po kilku słowach brzmi alternatywa: „Ożenisz się z dziewczyną, albo będzie źle!” Nie jest to bynajmniej czcna groźba i nieszczęsny „uwodziciel” wie co go czeka. Jeżeli ożenisz się — masz naszą przyjaźń i solidarną pomoc całej rodziny. Będzie się do ciebie mowilo per „wy!” — w przeciwnym razie: „Strzeż się ty!” Te dwa słowa: „wy” i „ty” oznaczają — małżeństwo albo zemstę. Najczęściej ofiara wybiera pierwszą.

POLICJA W ROLI SWATÓW

W Brazylii rolę swatów odgrywają nie tylko rodzice i krewni panny, ale również i policja. Jeżeli jakaś młoda dziewczyna zawiadomi policję, że nprz. senor Alonzo uwiódł ją, oskarżonego natychmiast wzywają do komisariatu. O ile nie potrafi on udowodnić swego alibi — a udowodnić je w stosunkach brazylijskich jest rzeczą nieomal niemożliwą — wówczas musi ożenić się, albo... iść do ciężkiego więzienia na dziesięć lat. Chyba, że zeznania dziewczyny są zbyt mgliste i niewiarygodnie nieprawdziwe — w tym wypadku jedynie słabnie nieco presja organów policyjnych, i, jeżeli rzekomo winowajca urodził się pod wyjątkowo szczególnie gwiazdą to cała awantura może skończyć się dla niego paromiesięcznym aresztem prewencyjnym i kilkoma wybitymi zębami. W przeciwnym wypadku musi wybierać między wieloletnim więzieniem, a bezterminowym małżeństwem, gdyż w Brazylii rozwody nie są znane.

SKARGA MŁODEJ DZIEWCZYNY

Pewnego razu w jednym z miast-

czek brazylijskich zdarzył się taki wypadek: Młoda siedemnastoletnia dziewczyna, córka bogatego plantatora przybiegła do komisariatu domagając się widzenia z szefem, który, notabene, był przyjacielem jej ojca. Opowiedziała mu, zalewając się łzami że uwiódł ją niejaki Armandino, asystent aptekarski i nie chce ratować jej honoru przez małżeństwo. Szef policji nakazał natychmiast sprawdzić winowajcę na posterunek. Nie upłynęło dziesięciu minut, gdy do gabinetu wepchnięto kolbami biednego pomocnika aptekarskiego.

— Nie lubię dużo mówić! Będzie pan gniew w więzieniu tak długo, dopóki pan nie ożeni się z senorą Luizą.

Armandino osłupiał patrząc na komisarza i pretendenta do swej ręki. Nie śmiało spytał o co właściwie cho-

dzi. To już wyprowadziło komisarza z równowagi.

— Jak panu nie wstyd jeszcze dyskutować o pańskim bezczemnym uczynku. Wzięcie, że honor dziewczyny nie nie znaczy dla takiego nikczemnika.

— Ależ ja wogóle nie wiem o co chodzi. Ja raz rozmawiałem z tą panną podczas świątecznego jarmarku, potem przeszliśmy się przed domem jej ojca, a wczoraj ona wezwała mnie do siebie, żebym wyjął pieskowi cięradła. Jednak kiedy przyszedłem z instrumentami nie mogliśmy znaleźć tego pieska i przez parę minut rozmawialiśmy o pogodzie. To wszystko...

Komisarz przerwał mu, czerwony ze złości:

— Nie chcę nawet słyszeć o pańskich nikczemnych wyczynach. Proszę wybierać: małżeństwo albo więzienie, chociaż najwłaściwie byłoby

tektemu lotrowi palnąć w rękę.

Młodzieniec poprosił o parę minut do namysłu. Nie miał rodziców, bracia mieszkali gdzieś aż w Rio Grande do Sul. Któż by mógł go wyba-

wić z takiej opresji.

— Dobrze, ożenię się z senorą, ale teraz proszę mnie zwolnić.

— O, nie gołąbku! Najpierw pójdziemy do urzędu stanu cywilnego w Cartorio i wtedy dopiero cię zwolnię.

Panna, komisarz: Armando pod eskortą czterech żandarmów udał się do Cartorio de Paz i w kwadrans później młodzi byli już po ślubie. Komisarz złożył życzenia młodej parze, po czym oddał się wraz z eskortą.

Tak wygląda małżeństwo z miłości w Brazylii.

(b. g.)

Niecka z epoki żelaznej i popielnice z epoki brązu Nowe znaleziska w Biskupinie

W czasie odsłaniania na przetrzeźni 300 m. kw. dolnych części trzech domów i dwóch ulic poprzecznych, natrafiono między belkami ulicy na wkleśną nieckę zrobioną z jednego kawałka drzewa, długości 47 cm. szer. 26 cm. z dwi-

ma uchwytnymi. Zachowała się dobrze połowa niecki. W nieckach tych „zarabiano” prawdopodobnie ciasto. Tuż obok niecki leżał czerniak gliniany. Niecka ta jest jedynym przedmiotem tego rodzaju na naszych ziemiach pochodzących z

wczesnej epoki żelaznej z lat około 700 — 400 przed Chryst.

CIEKAWY OZDOBY

Poza tym w dniach ostatnich znaleziono kilka zdobionych szpil z brązu, z tych jedną dług. 22 cm. kilka paciorków z bursztynu, prawdziwa z kory do sieci, kilka przedmiotów kościanych, rogowych, wędzidło rogowe, sporo form odlewniczych do przedmiotów brązowych, naszyjnik brązowy, małe naczynko w kształcie ptaszka, oraz kilka naczyń grafitowanych i inkrustowanych.

POPIELNICE GLINIANE

W pobliżu miejsca prac ekspedycji biskupińskiej na wzniesieniu piaszczystym na granicy Rydlowa i Żnina, na głębokości 60 cm. wykopano w Piaśnicy popielnicę glinianą oraz kubek gliniany, pochodzący z grobu ciałopalnego z końca epoki brązowej z lat około 800 przed Chryst. Znaleziskiem zaopiekował się inż. powiat. p. Gołiński, który ofiarował popielnicę ekspedycji wykopaliskowej U. P. w Biskupinie, drugie naczynie otrzymała ekspedycja od p. Niewiadomskiego z Podgórzyna.

900-lecie soboru sw. Zofii w Kijowie

W roku bieżącym mija 900 lat od powstania jednego z najpiękniejszych zabytków budownictwa bizantyjskiego — kościoła św. Zofii w Kijowie. Od 3 lat prowadzone są na terenie soboru badania naukowe i prace restauracyjne. Niedawno odkryto m. in. na ścianach soboru piękne freski z XI wieku oraz posadzki mozaikowe.

Praca i kultura wsi Otwarcie wystawy w Liskowie

Wystawa „Praca i kultura wsi”, której otwarcie nastąpiło dziś w Liskowie różni się zasadniczo od dotychczas urządzanych wystaw rolniczych. Wystawa ta kładzie akcent na elementy moralne — kulturę i pracę wsi polskiej. Dlatego też w Liskowie, zamiast pojedynczych wystawców — znajdziemy zespoły ideowe.

W dziale rolniczym na plan pierwszy wybijają się instytucje naukowe i społeczne. Wszystkie działy i zagadnienia spółdzielczości, której Lisków jest wzorowym ośrodkiem znajdują na wystawie swe odzwierciedlenie zarówno w cyfrach i wykresach, oraz przy pracy w postaci świetnie prosper-

rującej liskowskiej spółdzielni mleczarskiej, stowarzyszenia rolniczo — handlowego lub kasy im. Stefczyka. Dział oświaty — połączony ze szkolnictwem powszechnego, a skończony na zawodowo — rzemieślniczo — rolniczym również związany będzie ściśle z istniejącymi w Liskowie różnymi typami szkółami.

W ten sposób Lisków, obok 40 pawilonów wystawowych, stanowić będzie sam eksponat — niewiele jest bowiem podobnych ośrodków pracy oświatowo — społecznej i gospodarczej jak w Liskowie.

Wszyscy, którzy chcą jechać na wystawę liskowską winni zgłosić się do najbliższej stacji kolejowej lub delegatury Ligi Popierania Turystyki przy odnośnej dyrekcji PKP. ew. do właściwego wydziału powiatowego, gdzie otrzymają szczegółowe informacje o terminie wyjazdu pociągu popularnego, kosciach przejazdu i t. d. Komitet wystawy ze swej strony poczynił wszelkie ułatwienia organizacyjne, jak przejazdy autobusami od stacji Opatawka do Liskowa, tanie popularne wyżywienie i noclegi. Lisków może codziennie przyjąć kilka tysięcy gości bez obawy o braki w wyżywieniu, noclegach lub lokomocji.

Zgłoszenia wywieźć przyjmują spółdzielnie turystyczne — wypoczynkowa „Gromada” — Warszawa, Warzecka 11a, która przyjęła na siebie całą stronę organizacyjną.

Legendarne drzwi pierwszej świątyni chrześcijańskiej w Polsce

W schronisku na Ostrowiu Lednickim pod Gnieznem umieszczono ostatnio legendarne drzwi z pierwszej w Polsce świątyni chrześcijańskiej, które przez długie lata znajdowały się w kościele parafialnym w Pobiedziskach w pow. poznańskim.

Z teatru o teatrze

W powodzi barw i melodii

TEATR LETNI: „KRÓL WŁOCHÓW”, KOMEDIA MUZYCZNA W 4 AKTACH B. HOOKERA W. H. POSTA. MUZYKA FRIMMLA.

Muzyka, śpiew, ruch, barwa i światło — oto główne elementy tego widowiska. Słowo schodzi na plan dalszy: Scena teatru zmienia się w scenę operetki. Bo też i sam temat sztuki bardziej nadaje się do libretta operowego, niż do wypełnienia czterech (dlaczego nie trzech?) aktów komedii.

Romantyczne przygody poety — włoskiej Franciszka Villona nie straciły ze swej poezji w typowo amerykańskim ujęciu. Środowisko włóczęgów i apasów, zapelniających szynki i oberże Paryża, ma wprawdzie pewne cechy gangsterskie, niemniej jednak odmalowane jest w żywych barwach, wyraziście, prawdziwie. Autorzy nadali mu nawet pewne cechy dodatnie, pokazując, że uczucia i porywy tych ludzi z bruku bywają piękne, a nawet bohaterskie.

Można mieć pewne zastrzeżenia co do rodzaju humoru jakim posługują się niekiedy autorzy. Całość jednak, dzięki użyciu różnorodnych postaci komizmu, bawi serdecznie. W ogóle „Król włóczęgów” wywołuje u publiczności reakcję rzadko w teatrach warszawskich obserwowaną. Publiczność nie tylko serdecznie się śmieje z zabawnych perypetyj Tabarina, czy mistrza seremonii, Oliviera, ale także wzrusza miłym liryzmem uczuć Villona, czy rozkochanej damy, Katarzyny de Vauxcelles. Piękne, barwne dekoracje i (co dość niezwykle), reżyseria poszczególnych scen są gorąco oklaskiwane przy podniesionej kurtynie. Reakcja publiczności jest tym bardziej szczera i spontaniczna, że widownię ze sceną łączy kontakt najściślej. Świetnie bawi się publiczność, ale również bawi się cały zespół aktorski dzięki swobodzie jaką autorzy zostawili wykonawcom. Ze sceny płyną fa-

le szczerze, żywiołowe i naturalne radości, śmiechu, przeplatane miłymi melodiami, pełnymi liryzmu piosenek, płynnie powódz barw i światła, płynny rytm plastycznie malowanych scen ruchowych. Być może, iż dynamika i wyrazistość widowiska zyskałaby na jego skróceniu, niemniej jednak jest jej dosyć, aby wypełnić długie cztery akty.

Na pochwałę zasłużyli wszyscy. A więc reżyser Warnecki, któremu udało się bardzo szczęśliwie i zreżymować wiele elementów scenicznych, jakimi operują autorzy komedii. A więc dalej cały zespół aktorski, który w swe role wkłada tyle spontanicznej wprost ochoty, a przede wszystkim Władysław Grabowski, świetny, pełen subtelności artysty odtwórca Ludwika XI, Janina Brochwiczówna zachwycająca w roli Katarzyny de Vauxcelles. Dysponuje ona, w równym stopniu pełną wdzięku urodą, miłym głosem i... gracją w noszeniu ładnych sirojów. Dobrosław Damiński, odtwórca roli Villona był jak zwykle pełen młodzieńczej werwy i aktorskiego temperamentu. Serdeczny śmiech budziła dobra para: Znicz (Tabarin) i Skonieczny (mistrz ceremonii). Hanna Brzezińska (Huguette) i Janina Macherska (Margot, oberżystka) zagrały swe role z dużą wyrazistością. Dużym plusem widowiska jest śpiew Jerzego Czaplickiego, świetnego tenora. W innych rolach wystąpili, zyskując uznanie publiczności: Wierzejska, Borowy, Kordowski, Nórski, Ślaski, Kiełarski i Rygiel. Efektownie też wypadły wstawki taneczne w wykonaniu zespołu Hryniewieckiej i Brattówny. Świetna, doskonale skomponowana oprawa dekoracyjną dał Stanisław Jaroński, a opracowanie muzyczne Tadeusz Sygietński.

„Król Włóczęgów” to przedstawienie, które teatrowi Letniemu udało się w całej pełni.

Stanisław Grzelecki.

Kwiecień, maj i czerwiec to kwartał szczęścia

Według statystyki, jaką opublikował urząd stanu cywilnego w Wiedniu najruchliwszym okresem zawierania małżeństw jest wiosna. Miesiące kwiecień, maj i czerwiec stanowią maksymalne nasilenie ślubów. Gdy jeszcze przed kilku laty większość małżeństw stawała przed ołtarzem w święta Bożego Narodzenia lub na Wielkanoc, to już ostatnio w Austrii zaznaczyła się tendencja na korzyść wiosny. W samym Wiedniu przez miesiące kwiecień i maj zawarto 300 ślubów więcej niż w roku ubiegłym.

Jeden z dzienników zorganizował wobec tego znamiennego faktu odwracania się od tradycji ojców ankietę wśród młodzieńców. Młode pary tak motywowały swoją decyzję: Wiosna stanowi dla nas rocznicę naszego poznania. W pełnym rozkwicie przyrody śluby nasze otrzymują radosne ramy słońca i pogody, jaka jest tak rzadkim objawem grudnia lub wczesnej wiosny. Poślubna podróż urządzona przez nas do podmiejskich osiedli i wiosek pochłania minimalne koszty i wydatki. Dziennik, który ogłosił powyż-

sze odpowiedzi, zaznaczył, że ten ostatni wzgląd nacechowany utylitaryzmem zaważył zapewne na decyzji młodych zakochanych par małżeńskich.

Przywrócenie historycznego napisu na pomniku Żółkiewskiego

Sumptem korpusu oficerskiego i podoficerskiego pułku strzelców konnych im. hetmana wielkiego koronnego Stanisława Żółkiewskiego w Żółkwi został przywrócony na pomniku hetmana Żółkiewskiego w kolegiacie napis łaciński „Moshorum Taryno canto et eorum Monarchia dominata” („Po pojmaniu cara moskiewskiego i ujarzmieniu jego państwa”). Napis ten został usunięty przez rząd austriacki w epoce metternichowskiej i literę zastąpiono kropkami.

Odsłonięcie napisu odbyło się w ramach święta pułkowego i nadania mu imienia wielkiego hetmana.

JACEK BRZEZIŃA

109)

TOWARZYSZ NR. 103

POWIEŚĆ

Na tecze czerwonym atramentem wykaligrafowany był napis: „Towarzysz nr. 103!”

— Więc to jest pańska żona?
— Powiedziałem już, sir!
— I towarzysza nr. 103 zastrzelił pan w Rudbach?
— Tak jest, sir!
— Pan kłamie! — spokojnie wycedził pułkownik.
— Nie, sir. Towarzysza nr. 103 zgładziłem w Rudbach. Daję na to słowo dżentelmena!
— Wobec tego nie jest pan dżentelmenem! Towarzysz nr. 103 stoi tutaj przede mną!
— Przed panem, sir, stoi moja żona!

W drzwiach stanęło dwóch ludzi. Spojrzeli pytająco na pułkownika, lecz ten po chwili namysłu lekkim skinieniem głowy odprawił ich z powrotem. Spojrzał na Gooda i jego „żonę”. Ujrzał wpite w siebie, niemal błagalne spojrzenie fiołkowych oczu.

Chrząknął.

— Niech pani usiądzie. Porozmawiamy spokojnie!

Chwilę milczeli wszyscy troje, wreszcie pułkownik odezwał się zwracając do kobiety.

— Może pani będzie łaskawa wyjaśnić, w jaki to sposób można się rozdzielić... zmienić osobowość?...

Good chciał coś powiedzieć, lecz powstrzymany stanowczym gestem pułkownika.

— Nie pana pytam, lecz pańską żonę! Podsunął jej z galanterią papierosa. Skinęła głową. Złote włosy na chwilę rozsypany się jej na czole.

— Cóż mogę panu powiedzieć, sir? To samo chyba, co mój mąż! Towarzysz nr. 103 został zgładzony w Rudbach!

— Ach, tak! Zaczynam rozumieć. Został zgładzony, a na jego miejsce pojawiła się pani — żona majora Gooda!

— Tak!

— Czy można wiedzieć, dlaczego taka metamorfoza nastąpiła?

Uśmiech wykiłwł na bladych policzkach pani Good.

— Kochaliśmy się wielką, gorącą miłością! Czy pan myśli, sir, że Dick mógłby zastrzelić z zimną krwią ukochaną kobietę? Nie! On zastrzelił tylko towarzysza nr. 103, a mnie uratował!

— Dlaczego?

— Bo wiedział, że tylko w ten sposób uratuje mnie z rąk goniących mnie czekistów! To był jedyny sposób ocalenia — dał im do zrozumienia, że przestałam egzystować!

— Więc to tak! Czy pani wiedziała o tym planie?

— Do ostatniej chwili nie byłam w nic wtajemniczona. Do ostatniej chwili myślałam, że idę na śmierć, że mój ukochany mąż jest podłym graczem, niegodnym żadnego głębszego uczucia. Nie powiedział mi nic, bojąc się, że zdradzę plan przed kimkolwiek, że przez to mogę zgubić siebie!

— I jak się pani uratowała?

— Na pustyni czekał na nas nasz znajomy Polak z samochodem. W dwóch słowach Dick powiedział mi, o co chodzi, wsiałam do samochodu, on strzelił, zabijając ostatnie widmo towarzysza nr. 103, no — i jestem tutaj!

— Ów Polak, to Borowski?

— Tak!

— Ten sam, który zabił Einhorną?

— Tak! Zyd podsłuchiwał scenę sądu nade mną i chciał być świadkiem egzekucji, lecz Borowski nie dopuścił do tego!

Pułkownik nie spuszczał oczu z Joan.

— Więc pani przypuszcza, że z chwilą, gdy towarzysza nr. 103 został zabity, my nie mamy już do niego żadnych pretensji? Ze pozwolimy na to, by człowiek pozostający na naszej służbie wiązał się z osobą, która kiedyś była na służbie sowieckiej?

— Pan, sir, myśli, że przyszedł tutaj tłumaczyć się, usprawiedliwiać? Myli się pan — podniosła dumnie głowę.

Pułkownik zmarszczył brwi, szepiąc nerwowo wus.

— Więc po co pani tu jest, po co panią mąż tu przyprowadził?

— Pan, sir, myśli, że przyszedł tutaj tłumaczyć się, usprawiedliwiać? Myli się pan — podniosła dumnie głowę.

Pułkownik zmarszczył brwi, szepiąc nerwowo wus.

— Więc po co pani tu jest, po co panią mąż tu przyprowadził?

— Pan, sir, myśli, że przyszedł tutaj tłumaczyć się, usprawiedliwiać? Myli się pan — podniosła dumnie głowę.

Pułkownik zmarszczył brwi, szepiąc nerwowo wus.

— Więc po co pani tu jest, po co panią mąż tu przyprowadził?

— Pan, sir, myśli, że przyszedł tutaj tłumaczyć się, usprawiedliwiać? Myli się pan — podniosła dumnie głowę.

Pułkownik zmarszczył brwi, szepiąc nerwowo wus.

— Więc po co pani tu jest, po co panią mąż tu przyprowadził?

— Pan, sir, myśli, że przyszedł tutaj tłumaczyć się, usprawiedliwiać? Myli się pan — podniosła dumnie głowę.

Pułkownik zmarszczył brwi, szepiąc nerwowo wus.

— Więc po co pani tu jest, po co panią mąż tu przyprowadził?

— Pan, sir, myśli, że przyszedł tutaj tłumaczyć się, usprawiedliwiać? Myli się pan — podniosła dumnie głowę.

Pułkownik zmarszczył brwi, szepiąc nerwowo wus.

— Więc po co pani tu jest, po co panią mąż tu przyprowadził?

(D. c. n.).

CZERWIEC	SŁOŃCE
8	wschód zachód
3-17 19-51	
SIECZ	
2-41 19-41	
WTOREK	Dr. dnia Przewidy
15-36 8-52	

Dziś św. Maksyma
Jutro św. Pryma i Felicji

TEATR WIELKI: „Turandot” z Dinu Badescu.
TEATR NARODOWY: Dziś „Korczak i Lada”.
TEATR POLSKI: Dziś „Cezar i Cezarek” A. Nowaczynskiego.
TEATR MAŁY: „Freuda teoria i praktyka” Cwojdzkiego.
TEATR LETNI: Dziś „Król wiośni” z Brochwiczówną, Czaplickim, Złoczem.
TEATR NOWY: Dziś komedia „Wojna i miłość” Salacrou.
TEATR KAMERALNY: „Mecenas Bolbec i jego małżonka”.
TEATR MALICKIEJ: Dziś „Mała Kłity i wielka polityka”.
TEATR R.15 (Śniadeckich 5): Operetka „Wiktoria i jej brat” z L. Halama, W. Waltem i in.
ROSZYŃSKIE STUDIO DRAMATYCZNE: (Nowy Świat 19) Czecho- wa „Wujaszek Wania”. Sztuka ta gra na będzie do 27 b. m.

Wzrost wkładów w P. K. O.

W maju, podobnie jak we wszystkich miesiącach bieżącego roku, wkłady oszczędnościowe w P. K. O. wykazują znaczny wzrost. Wzrost ten wynosił za ostatni miesiąc 9,3 mln. złotych, tak, że ogólna suma wkładów oszczędnościowych na koniec maja wynosiła 704,6 milionów zł.

Równoległe ze wzrostem wkładów zwiększyła się także liczba książeczek oszczędnościowych. W ciągu maja otwarto 49,836 nowych książeczek, dzięki czemu ogólna liczba książeczek wynosiła w końcu miesiąca 2,511,082.

Wzrost sumy wkładów od początku roku bieżącego wynosi 41,7 mln. zł., zaś liczby książeczek — 280,969.

Ferie letnie w sądach

Z dniem 1 lipca zawieszono będą rozprawy na okres 2-u miesięcy w Najwyższym Trybunale Administracyjnym i w Trybunale Inwalidzkim z powodu ferii letnich. Po raz pierwszy w r. wprowadzone będą również od lipca ferie letnie w sądownictwie cywilnym.

OGŁOSZENIA DROBNE

ROZNE

A. WYTWÓRNI BIELIZNY S. OLSZEWSKI Koszykowa 48, poleca bieliznę: damską, męską, dziecięcą, pościelową, piąmy, busonowe i pasy brązowe. Firma istnieje od 1913 r. 10 proc. rabatu dla okazalejszych klientów. Sprzedaż detaliczna i hurtowa.

Dostarcza na prowincję każdą kawy, herbaty, kakao, gatunki i dane. Mieszkańcy kawy na czarna — biały. „Kawa — Airyka” Antoni Zardnowski, Warszawa, Zielna 4, tel. 6-88-53. Ceny konkurencyjne.

KOS zule — kolarzycki — krawaty — płaszcz — piąmy — szanoki — trykoty — bielizna — pościelowa — po cenach fabrycznych poleca wytwórnia — magazyn Łobza Jarkiewicza — Ziemia 45

KRAWIEC wojskowy i cywilny „Pawlik i S-ka” i „Krawiec” wykonują zamówienia solidnie wg. ostatnich mody. Ceny konkurencyjne. Szymański Tadeusz ul. Żółta 23 m. 12 (północny).

KAPELUSZE Męskie odświętne, pierze, nieucieł i fa- sonuje nowość nowości. Pracownia JANECKI, Ziemia 1,25 przy Marszałkowskiej (front sklep). Modnie, solidnie, tanio i punktualnie.

Pracownia ubiorów męskich Bracia Głowacki, Ziemia 4, tel. 5-09-93. Przyjmują wszelkie zamówienia. Pierwszorzędny krawiec. Punktualne wykonanie okazalejszych zamówień ogłoszenia 10 proc. rabatu.

RADIOSŁUCHACZE

Detektor dający silny odbiór na głośnik, bez użycia prądu akumulatora i baterii. Komplet z głośnikiem bez anteny zł. 45. — Złoty schemat budowy z opisem 1,25 (przek. poczt.), demonstruje w godz. 18 — 20. Zakład Radiotechniczny „DEZET” Nowy Świat 21 m. 27 tel. 3-17-74.

Rower „Ormonde”. Ramy, części. Radiodioda: „Telefunken”, „ECHO”. Dogodne warunki. Skład fabryczny, Lipiński, Jazna 5.

Niesłychany skandal w Zamościu Jawna kradzież grosza publicznego i zupełna beczynność władz

Zarząd Miejski w Zamościu wybudował drewnianą szkołę powszechną. Koszt budowy wyniósł około 80.000 zł. i fundusz ten w części był zasłanym przez „Tow. Popierania Budowy szkół Powszechnych”. Tego rodzaju notatka od razu nasuwa pytanie dlaczego drewniana szkoła kosztowała aż 80.000 zł.?

Tymczasem „wspaniałą” budynkę, po upływie niecałego roku nie nadaje się zupełnie do użytku. Zgniłe i smurzone drzewo, jakiego użyto do budowy, pokryło się grzybem, wydziela- jącym zabójcze wydzieliny i niepozwa- lającym na pobyt wewnątrz w sala- chach szkolnych. W tych warunkach muszą przebywać uczące się dzieci, których zdrowie w ten sposób jest bardzo poważnie zagrożone.

Sprawa ta stanie się najzupełniej zrozumiała jeżeli wejrzymy za jej kulisy.

Na budowę szkoły ogłoszono przetarg i początkowo budowę do wyko- nania otrzymał fachowy przedsiębiorca c. chłopski Jan p. Dziuba. Najnie- spodziewanie jednak, dzięki osobi- stej znajomości z burmistrzem Zamo- ścia Michałem Wawojskim, budowę powierzono żydowskiemu Hercomi.

Jak żyd przystąpił do wykonania tej pracy świadczy najlepiej obecny stan „wybudowanej szkoły” i znan- ny proces, który miał miejsce w kwietniu b. r.

Wspomniana rozprawa toczyła się przeciwko p. Józefowi Koltunowi o- skarżonemu o zarzucenie architektowi m. Zamościa Tadeuszowi Zarem- bie, iż jako kierownik budowy szko- ly powszechnej użył do jej budowy drewna chorego, narażając w ten spo- sób miasto na straty i powinien za to siedzieć w więzieniu.

Sąd Okręgowy w Zamościu w Wydz. Odwoławczym Karnym uniewinnił p. J. Koltuna ujawniając jednocześnie w motywach oskarżenia działal- ność żyda Herca i jego współników. Pierwszą oględziną szkoły w 1935 r. przez wydziałową w tym celu komi- sję, w skład której wchodził bur- mistrz Wawojski i arch. Zaremba, stwierdzili, iż kora z niektórych ofiśów wbrew umowie nie została zdjęta, część bali wykazuje popęka- nie i czarne seki, deski użyte na po- wały i krycie dachu posiadają duży procent zesinienia i część z nich zmurszała.

Pozatem komisja stwierdziła iż za- siniałe deski są mokre, przeto nie mogą być pozostawione gdyż grozi zagrożeniem całego budynku.

A równocześnie, Komisja kolauda- cyjna odbierając robotę, uznała iż kierownik budowy arch. T. Zaremba wywiązał się ze swego zadania nale- żyście i tym samym komisja udzieliła mu absolutorium z kierownictwa i podziękowanie za solidny nadzór tech- niczny.

Oględziny budowy dokonane przez sędzię śledczego S. O. w Zamościu w 1936 r. z udziałem biegłego arch. H. Paprockiego wykazały: w balach w ścianach działowych i zewnętrz- nych ofiśy i seki z murem, spró- chniałe, w wężbie dachowej szalów- ka dachu wykonana jest z desek w dużym stopniu zesiniałych, kategorii poniżej II-go gatunku, cegieł podło- gowe są nadmiernie sekaty i niezdrowe seki podpadały.

I znowu rzecz nieprawdopodobna i nieczym nie wytłumaczalna. Arch. H. Paprocki stwierdza w swej opinii iż ker. T. Zaremba przestępnie bud- owały w dostatecznej mierze i dbał o interesy miasta.

Jednakże Sąd Okręgowy uznał, iż arch. T. Zaremba jako urzędnik Zarzą- du Miejskiego w Zamościu nie dopełnił obowiązku na nim obowiązku nadzoru jakości materiałów użytych do budowy, skutkiem czego użyte zo- stało drewno wadliwe i chore. Wina arch. Zaremby z powodu użycia ta- kiego drewna jest oczywista.

W dalszym ciągu sąd stwierdził, iż wniosek biegłego arch. Paprockie- go jest błędny. Tak samo błędny i wprost śmieszny jest wniosek komi- sji kolaudacyjnej, która mimo stwier- dzenia jawnego wadliwego materiału drze- wianego, potrafiła orzec iż arch. Zarem- ba wywiązał się należycie ze swoich obowiązków i wyrazić mu za to po- dziękowanie.

Diabli czym staraniom ukrywano uparcie dzieciace się nadużycia żyda Herca i spółki? O czyje interesy za- chębiała ta afeta? Dlaczego sędzia śledczy umorzył dochodzenie przeciw ko burmistrzowi Wawojskiemu i arch. Zarembie, opierając się na wnio- skach biegłego będących w sprzeczno- ści ze sporządzoną przez tegoż bie- głego ekspertyzą?

Diabli naprawdę rzeczy dzieją się w Zarządzie Miejskim m. Zamościa. Pomijając już szereg znanych spraw, jak pobieranie przez urzędników nad- miernych zaliczek i diet, kosztów roz- bójczych i innych.

zaaresztowanie ksiąg Zar- Zamościa i elektrowni oraz złożenie ich u sędziego śledczego szereg pro- cesów w których skarżonych zostało kilku urzędników, podkreślić w zwią- zku z opisaną sprawą trzeba, iż żyd Kiwa Herc otrzymał przedwcześnie pokrycie na budowę szkoły w sumie 31.000 zł.

Dlaczego władze administracyjne i sądowe nie wejdą w takie własne sprawy, czemu tego rodzaju przy- dzie się najzupełniej jawnie i bez- karnie? Opinia domaga się szybkiej likwidacji żydowskich kombinatorów oraz z ich ustosunkowanymi protek- torami.

Teraz gdy sąd stwierdził niezbicie że nadużycia były, winni ich popeł- nienia i winni ich ukrywania muszą być pociągnięci do odpowiedzialności. Tego domagamy się w imię zdrowia moralnego naszego społeczeństwa.

Kronika prowincjonalna

PIASK

ZMARŁ INŻ. MICHAŁ LESKOW
Zmarł tu bawący w odwiedzinach u swej rodziny inż. Michał Leskow, znany projektodawca kanału biało- rumińskiego. Zmarły ostatnio zamiesz- kiwał w Rumunii.

OSTRÓW

WYPADEK NA JEZIORZE

(c) Groszek lat 17, uczeń Państw. Gimnazjum Męskiego w Ostrowie za- miast do szkoły wybrał się wraz z kolegą w ub. sobotę do Trzcin pod Ostrowcem, dla przejażdżki na kaja- ku żaglowym po tamtejszym jezio- rze.

W pewnej chwili, na środku jeziora kajak wywrócił się i nieszcześliwy chłopiec mimo iż umiał pływać utonął.

Zwłok mimo energicznych poszuki- wań dotychczas nie odnaleziono.

RADOMSKO

15-LETNI CHŁOPIEC OFIARĄ KAPIELI

(s) We wsi Michałów, powiatu ra- domskiego, wydarzył się tragi- czny wypadek zgonienia 15-letnie- go chłopca, Bronisława Turka, któ-

Ostateczny termin Składania egzaminów rzemieślniczych w drodze u gowej

Łaby rzemieślnicze ogłoszą obwie- stzenie w sprawie ostatecznego termi- nu składania egzaminów czeladni- czych przez rzemieślników, którzy od- byli naukę u osób nie posiadających wymaganych ustawowo kwalifikacji do kształcenia terminatorów. Egza-

miny te będzie można składać pod warunkiem zgłoszenia podań najdalej w terminie do dnia 30 czerwca r. b. Po tym terminie podania o dopuszczenie do egzaminów ulgowych w ogóle nie będą rozpatrywane.

Apel do rodziców i opiekunów

Rok szkolny się kończy, młodzież jest przemęczona i goni resztkami sił psychicznych i fizycznych. Tymcza- sem obawa przed ostateczną oceną zmusza do nadmiernego wysiłku sie- czenia nad książkami. W takim okre- sie wyjątkowa obawa o należyte od- żywianie i przestrzeganie higieny jest bezwzględnie konieczna.

Szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę przemęczonego zwróku, któremu może grozić ruina od szko-

liwych promieni ultrafioletowych, w które obfituje ostry wiosenne słońce. Należy pamiętać, że dolegli- wości oczu wpływają destrukcyjnie na cały system nerwowy wyczerpanego dziecka.

Zapoznać więc niezwłocznie Wa- szę dzieci w jedynie skuteczne oku- lary ochronne Anti-Hallo, naukowo opracowane przez Instytut FILTO- REX de Paris, Oddział w Warszawie, Kredytowa 9.

WOLBY

NADUŻYCIA W SZKOLE

(f) Z polecenia władz sądowych w Kowiu został aresztowany i osadzony w więzieniu śledczym sekretarz gim- nazjum państwowego w Kowiu 37- letni Zabicki Jan. Dyrektora miejsco- wej szkoły handlowej, 35-letniego Hilgiera Ludwika pozostawiono na wolności pod dozorem policji. Oskar- żeni zostali za przywłaszczenie i na- dużycia na poważne sumy, które roz- trwoniono na grę w karty.

PROFANACJA ZWŁOK

W nocy na 29 maja nieznaną spraw- ca rozkopał na cmentarzu w Chłapo-

WILNO

WOLBY

W Toruniu bawiła w dniu wczor- ajszym wycieczka studentów z za- granicy. Uczestnicy wycieczki po- zwiedzeni zabytów miasta podej- mowani byli przez prezesa światowa- go Związku Polaków z zagranicy wo- jewodę pomorskiego Wł. Rączkiewi- cza.

WILNO

WOLBY

W dn. 6 bm. odbyło się uroczyste poświęcenie otwarcia nowowbudowa- nego mostu na rzecze Wace na drodze między Litwinowem a Wąką. Most ten został wybudowany na miejsce zniszczonego podczas tegorocznych roztopów wiosennych.

Nowowbudowany most długości 50 m. został całkowicie wykonany przez saperów wileńskich w ciągu 20 dni. Budulec w stanie nieobrobionym dostarczył samorząd wileński - tro- ckiego powiatu.

WOLBY

NADUŻYCIA W SZKOLE

(f) Z polecenia władz sądowych w Kowiu został aresztowany i osadzony w więzieniu śledczym sekretarz gim- nazjum państwowego w Kowiu 37- letni Zabicki Jan. Dyrektora miejsco- wej szkoły handlowej, 35-letniego Hilgiera Ludwika pozostawiono na wolności pod dozorem policji. Oskar- żeni zostali za przywłaszczenie i na- dużycia na poważne sumy, które roz- trwoniono na grę w karty.

PROFANACJA ZWŁOK

W nocy na 29 maja nieznaną spraw- ca rozkopał na cmentarzu w Chłapo-

Kronika poznańska

ODDZIAŁ „ABC” POZNAŃ: 27 GRUDNIA 2

TEATRY

TEATR POLSKI: „Z miłości nie- dostatecznie”.
ADRIA: „Witamy Poznań”

KINA

APOLLO: „Tajemnice panny Brin”.
CORSO: „Pat i Patachon jako jaszczurki”.
GLORIA: „Adieu”.
GWIADZA: „Czarna róża”.
METROPOLIS: „Janosik Helman Zbojnik”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Wojna w królestwie walców”.
RENAISSANCE: „Złoty skarb”.
SŁOŃCE: „Królowa dżungli”.
SWIT: „Śmierć cicha w dżungli”.
TECZA - Łazarz: „Tajna brzoza”.
TECZA - Wilda: „Paniąka z Po- ste Restante”.
WILSONA: „Doktor X”.
ORDER ŚW. GRZEGORZA
PROF. DEMBIŃSKIEMU
Ks. Kard. Prymasa Hłond wprawił prof. dr. B. Dembińskiego prof. hon. U. P. wysokie odznaczenie papieskie — order św. Grzegorza.

ZMIAŻDŻONA STOPA

Na dworcu kolejowym uległ zni- ażdzeniu stopy lewej nogi niej. Kazi- mierz Kaczmarek (W. Król. Jadwigi 5a). Rannego przewieziono do szpi- tała Przemienienia Pańskiego.

NAGŁA ŚMIERĆ

Z niewiadomych przyczyn zmarła nagle 32-letnia Maria Brąnska (Grot- gora 3). Pomoc lekarza była nieste- ty spóźniona.

SZAJKA WLAMYWACZY

Złikwidowana

TEATRY

TEATR POLSKI: „Z miłości nie- dostatecznie”.
ADRIA: „Witamy Poznań”

KINA

APOLLO: „Tajemnice panny Brin”.
CORSO: „Pat i Patachon jako jaszczurki”.
GLORIA: „Adieu”.
GWIADZA: „Czarna róża”.
METROPOLIS: „Janosik Helman Zbojnik”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Wojna w królestwie walców”.
RENAISSANCE: „Złoty skarb”.
SŁOŃCE: „Królowa dżungli”.
SWIT: „Śmierć cicha w dżungli”.
TECZA - Łazarz: „Tajna brzoza”.
TECZA - Wilda: „Paniąka z Po- ste Restante”.
WILSONA: „Doktor X”.
ORDER ŚW. GRZEGORZA
PROF. DEMBIŃSKIEMU
Ks. Kard. Prymasa Hłond wprawił prof. dr. B. Dembińskiego prof. hon. U. P. wysokie odznaczenie papieskie — order św. Grzegorza.

ZMIAŻDŻONA STOPA

Na dworcu kolejowym uległ zni- ażdzeniu stopy lewej nogi niej. Kazi- mierz Kaczmarek (W. Król. Jadwigi 5a). Rannego przewieziono do szpi- tała Przemienienia Pańskiego.

NAGŁA ŚMIERĆ

Z niewiadomych przyczyn zmarła nagle 32-letnia Maria Brąnska (Grot- gora 3). Pomoc lekarza była nieste- ty spóźniona.

SZAJKA WLAMYWACZY

Złikwidowana

Nowy Zarząd Cechu Krawców Chrześcijań

Wale Wyborcze Zebranie Człon- ków Cechu Krawców Chrześcijań do- konano wyboru nowego Zarządu Ce- chu w składzie następującym: Star- szy Cechu: Antoni Łaski, Podstar- szy: Ludomir Czapliński, Członkowie Zarządu: Wojciech Bartold, Stani- sław Bańkowski, Jan Kelnar, Lu- łwik Olszewski, Wincenty Konderka, Józef Skwara.

W KALISZU

Pracownia „ABC” można
u p. Durezyńskiego
ul. Piłsudskiego 17.

Tajna konferencja Kominternu odbyła się w Amsterdamie Wzmocniona ofensywa komuny we Francji

BERLIN, 6. 6. „Voelkischer Beobachter” w korespondencji własnej z Rotterdamu donosi o tajnej konferencji Kominternu, która odbyła się w Amsterdamie pod hasłem wzmocnienia podziemnych prac konspiracyjnych. Konferencja ta odbyła się w dniach 16, 17 i 18 maja i zgromadziła około 50 działaczy komunistycznych. Uchwały konferencji przesłane były kurierem do Moskwy, celem uzyskania aprobaty Stalina. Myślą przewodnią uchwał jest wzmocnienie działalności wywrotowej we Francji.

Po zakończeniu konferencji część delegatów udała się do Barcelony, celem przygotowania tam dalszej konferencji, która ma się rozpocząć 10 czerwca. Zadaniem tej konferencji będzie rozważenie zagadnienia akcji pomocy dla czerwonej Hiszpanii.

W związku z konferencją w Amsterdamie „Voelkischer Beobachter” zwraca uwagę na odbytą niedawno konferencję Kominternu w Bredzie w Holandii oraz na organizowanie jacejek komunistycznych we wszystkich

dziedzinach życia we Francji, w następstwie czego wzmożła się akcja strajkowa.

Krestinskij aresztowany W Sowietach codziennie zmiany na naczelnych stanowiskach państwowych

PARYŻ, 6. 6. Havas donosi z Moskwy, iż krąży tam pogłoski o aresztowaniu zastępcy komisarza

sprawiedliwości Krestinskiego, który — jak wiadomo — do niedawna był zastępcą komisarza

spr. zagr. Litwinowa. Podobno aresztowany został również Stern, szef sekcji niemieckiej w komisariacie spr. zagr. W komisariacie domen państwowych (sowchozów) nastąpiły również zmiany. Usunięty został ze stanowiska zastępca komisarza Ostrowski i szef wydziału politycznego majątków państwowych Soms. Na ich miejsce zostali mianowani Tiemnik i Kudriawcew.

Po samobójstwie wicekomisarza Gamarnika, rozszły się pogłoski o aresztowaniu marszałków Tuchaczewskiego i Blüchera. Korespondent Havasa zaznacza, że zmiany na naczelnych stanowiskach w Związku Sowieckim następują obecnie codziennie.

MLECZARNIA DANGLA Obiady jarskie 80
Szpitalna 7 pod nowym zarządem

Nawet wbrew parlamentowi rządzić będzie we Francji front ludowy Sensacyjne wznurzenia p. Jouhaux

W dniu dzisiejszym specjalną uwagę kół politycznych zwróciły dwa przemówienia: ministra spraw wojskowych Daladier, wygłoszone w st. Gaudent na bankiecie partii radykalnej, i przemówienie sekretarza generalnej konferencji pracy Jouhaux na manifestacji politycznej, zorganizowanej przez komitet parlamentu frontu ludowego w Clermont Ferrand.

Przemówienie Jouhaux miało charakter polityczny, który stanie się przyczyną ostrej polemiki w łonie frontu ludowego. Mianowicie mówca oświadczył, że gdyby wydarzenia na terenie parlamentu doprowadziły do obalenia obecnego rządu, to generalna konferencja pracy z tym się nie

dogodzi i nie pozwoli na to. Era czystej polityki przemiennej. Obecnie rządy muszą być sprawowane pod odpowiedzialnością nie tylko wobec grup parlamentarnych, ale całego kraju. W ramach legalności demokratycznej generalna konferencja pracy ma prawo wykonywać władzę w imieniu większości obywateli, którą reprezentuje.

Ma ona do tego prawo, lecz nie chce tego uczynić, aby nie podstawić się w miejsce rządu legalnego. Mimo to, zamierza ona stać na straży poszanowania reform społecznych, dokonanych dotychczas w interesie warstw pracowniczych.

Mówiąc o pauzie polityczno-społecznej, Jouhaux podkreślił z

naciskiem, że pauza nie może stać się zaprzeczeniem dotychczasowej działalności ustawodawczej, lecz powinna stać się okresem, który by pozwolił na przygotowanie nowych środków, umożliwiających szerszą, jeszcze realizację zasad, przyjętych przez związki zawodowe.

W zakończeniu Jouhaux jeszcze raz oświadczył, że generalna konfederacja pracy nie jest „rządem mas”, jest jednak wyrazem ich woli i żąda, aby nikt nie próbował naruszenia jej siły.

Konfiskata pism polskich

MORAWSKA OSTRAWA, 6. 6. Tygodnik polski „Głos Robotniczy i Ludowy” wychodzący na Śląsku Oleszyńskim, został przez władze czeskie skonfiskowany, za artykuł w sprawie zbliżających się zapisów do szkół na Śląsku.

Dalsze aresztowania działaczy lewicowych w Wilnie

WILNO, 6. 6. Władze prokuratorskie aresztowały wczoraj 1 osadziły w więzieniu na Łukiszkach oprócz młodego publicysty i działacza lewicowego, Henryka Dembińskiego i poety awangardy wileńskiej, Jerzego Putramenta, również Stefana Jędrzychowskiego, głównego oskarżonego w niedawnym procesie wileńskiej lewicy akademickiej i ulewinnionego

przez sąd, oraz studenta Władysława Borysowicza.

Aresztowanie nastąpiło na skutek wykrycia tak w Wilnie, jak i w innych miastach dokumentów, które mają zdaniem władz śledczych stwierdzić działalność komunistyczną oskarżonych.

W dniu dzisiejszym Jerzego Putramenta i Władysława Borysowicza po przesłuchaniu zwolniono.

Autonomia Rusi Podkarpackiej Szerokie kompetencje gubernatora

PRAGA, 6. 6. Rada ministrów uchwaliła projekt ustawy o realizacji pierwszego etapu autonomii Rusi Podkarpackiej. Mianowicie o uprawnieniach gubernatora Rusi.

Według projektu gubernator mianuje „prezydent republiki, przed którym też gubernator jest odpowiedzialny. Będzie on również odpowiedzialny przed karpatorskim sejmem krajowym, z chwilą powołania tego sejmiku. Rząd może zwać gubernatora na posiedzenia rady ministrów przy omawianiu spraw, dotyczących Rusi. Na wniosek karpatorskiego urzędu krajowego gubernator mianować będzie burmistrzów Użhorodu i Mukaczewa, aprobować podręczniki szkolne, wydawane w języku ruskim oraz

zgłaszać wnioski i opinie w sprawach językowych. Zastępcą gubernatora będzie wiceprez. urzędu krajowego, którego stanowisko odpowiada prezydentom krajowym innych części państwa.

Król rumuński zmieszka w Łazienkach

BUKARESZT, 6. 6. Pisma rumuńskie donoszą, iż podczas wizyty króla Karola II w Warszawie, która nastąpi w ostatnich dniach czerwca, król zamieszkać ma w pałacu Łazienkowskim. Pisma podają, iż na cześć króla odbędzie się w Warszawie wielka rewia wojskowa.

Strajk policjantów którzy nie chcieli być listonoszami

PARYŻ, 6. 6. W miasteczku Laval, położonym w pobliżu Rennes, wybuchł oryginalny strajk, mianowicie strajk policjantów w stosunku do władz miejskich, które używały ich do roznoszenia wszystkich pism, wysyłanych przez magistrat.

Policjanci, którzy zażądali od magistratu wynagrodzenia za tę dodatkową służbę, oświadczyli w sobotę, że w dalszym ciągu pozostają do dyspozycji komisarzy policji, sądów i prefektury, odmawiają jednakże pełnienia jakichkolwiek czynności na rzecz miasta, do których formalnie nie są zobowiązani.

OSTATNIE WIADOMOŚCI SPORTOWE

Warszawa biegnie i Poznań w lekkoatletyce

Rozegrany w sobotę i niedzielę międzymiastowy lekkoatletyczny mecz Warszawa — Poznań zakończył się zwycięstwem Warszawy w stosunku 30:78.

Po 4-letniej walce nagroda wędrowna „Wieczoru Warszawskiego” przeszła w posiadanie Warszawy, która w sumie uzyskała w ciągu tych walk 317 pkt., a Poznań 300.

Wyniki w poszczególnych konkurencjach są następujące:

400 m. przez płotki — 1) Maszewski (W) 58 sek.

Tyczka — 1) Draga (P) 3,50 m.

Bieg 100 m. — 1) Popek (P) 10,8 sek.

Kula — 1) Gierutto (W) 14,98.

Bieg 400 m. — 1) Biniakowski (P) 50,9 sek.

Bieg 1500 m. — 1) Duplicki (W) 4:11,2.

Sztafeta 4x100 m. — 1) Warszawa w czasie 44,5.

Skok wzwyż — 1) Hofman (P) 1,83 m.

Sztafeta olimpijska 1) Warszawa. 110 m. płotki — 1) Pajsker (W) 16,6 sek.

Dysk — 1) Gierutto (W) 45,48 m.

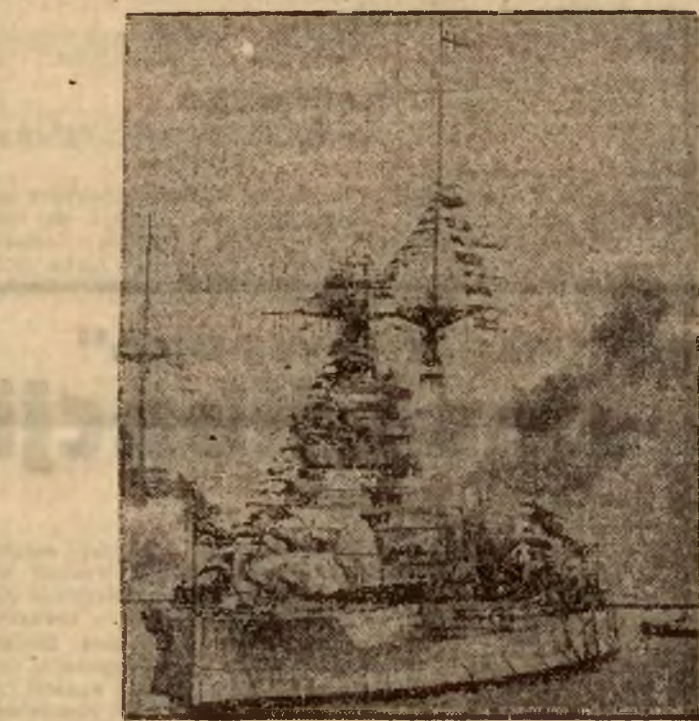
800 m. — 1) Maszewski (W) 2,01.

Skok w dal — 1) Hofman (P) 6,94 m.

200 m. — 1) Biniakowski (P) 23,4 sek.

Oszczek — 1) Turczyk (P) 62,62.

5.000 m. 1) Duplicki (W) 15,49,2.

Potężne pancerniki patrolują wybrzeża Hiszpanii, gotowe każdej chwili do akcji

Propagandowy lot akademików w krajach bałkańskich

BIAŁOGROD, 6. 6. Dziś o godz. 10 rano przybyła do Białogrodu polska ekipa lotnicza, odbywająca propagandowy lot po krajach bałkańskich.

Wszystkie maszyny w liczbie 6 i szybowiec przybyły w pełnym porządku. Lotnicy w dobrej formie.

Jugosłowiański akademicki aeroklub, który podejmował gości, przygotował bardzo serdeczne przyjęcie na lotnisku białogrodzkie. W powitanie wzięli udział poseł R. P. Roman Dębicki w otoczeniu członków poselstwa, reprezentant min. wojny gen. Krstić, zastępca dowódcy lotnictwa gen. Klobucar, przedstawiciele aeroklubu jugosłowiańskiego

go z prezesem Sondermajerem na czele, akademicki aeroklub, organizacje młodzieży, liga polsko-jugosłowiańska, harcerze, oraz reprezentant rektora uniwersytetu białogrodzkiego. Po odegraniu hymnu polskiego panie obdarzyły przybyłych studentów polskich kwiatami. Młodzież szybko nawiązała wzajemny kontakt.

Po południu ekipa polska udała się do Nowego Sadu, gdzie wzięła udział w meetingu lotniczym tamtejszego aeroklubu. Szczególnym uznaniem cieszyły się akrobacje, wykonane na szybowcu typu „Sokol B15”. Wieczorem lotnicy powrócili do Białogrodu. Pobyt w Jugosławii jest przewidziany na 4 dni.

11 uczennic utonęło podczas przejażdżki łódką

BUKARESZT, 6. 6. Pod młodzieżką dziewczynką przejażdżką pod nadzorem nauczyciela. 11 wróciła się barka, w której 15 z nich utonęło, 4 uratowano.

Za zł. 2.30 pożytek i wygoda

Pożytkiem dla każdego jest czytanie „ABC” Nowin Codziennych.

Wygoda, jest otrzymywanie pisma do domu rano, przed wyjściem do pracy.

„ABC” zaprenumerować można w Kantorze Al. Jerozolimskie 3a osobiście, pisemnie lub telefonicznie 7-27-33 i 8-18-33.

Zawieszenie broni w walkach o Waziristan

SIMLA, 6. 6. Uzyskane we wczorajszych rokowaniach z przedstawicielami tubylców zawieszenie broni wzbudziło w oficjalnych kołach nadzieję, że uda się zakończyć powstanie wyznawców fakira z Ipi przeciwko brytyjskiej zwierzchności w krótkim czasie.

Z poinformowanych kół donoszą, że zawieszenie broni zostanie zatwierdzone przez rząd indyjski, jeżeli szczepy Tory — Khel docho-

wają warunków, które zastrzegły powstańcom bandom działającym na ich terenie.

Dowódca wojsk brytyjskich w Waziristanie donosi, że zachowanie się krajowców można określić, jak dotąd, jako zadowalające, — jednakże ostateczny sąd można sobie będzie wyrobić dopiero po poznaniu ostatecznych zamiarów tubylców.

Katastrofalna posucha w Afryce północnej

PARYŻ, 6. 6. Jak donosi prasa, na południu francuskiego Maroka, panuje straszliwa posucha, która przyjęła katastrofalne rozmiary.

W górach Atlasu i Sousse stracono wszelką nadzieję na choćby najmniejszy zbiór. Katastrofą tą są dotknięci mieszkańcy w liczbie

1 i pół miliona ludzi. Około 500 tysięcy mieszkańców pozbawionych jest wszelkich środków, i są oni narażeni na głód i pragnienie, jeżeli nie nastąpi natychmiastowa pomoc z ojczyzny.

Źródła w oazach na pustyni wyschły i karawany są zmuszone do odwiedzania oaz położonych na Saharze.

Wedle oszacowania czynników miarodajnych rząd francuski musi około 500.000 mieszkańców dotkniętych katastrofą obszarów aż do czasu żniw wziąć całkowicie pod swoją opiekę, żywić ich i umieścić w bardziej gościnnych okolicach.

Rozwiązanie Zarządu Miejskiego w Nowogrodku

WILNO, 6. 6. Wojewoda nowogrodzki dnia 4 bm. rozwiązał Zarząd Miejski miasta Nowogrodka.

Ruch narodowo - radykalny zwycięży!

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Oddział miejski „ABC” Al. Jerozolimskie 3 a. Tel. 88-333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Tel. 309-33 Kantor, prenumerata Al. Jerozolimskie 3 a i pietro. Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimskie 3 a, tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400
Skrytka Pocztowa 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganki 34, tel. 133.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2,30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem Sienkiewicza zł. 3,30 miesięcznie. Za granicą zł. 4,00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5,50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości i milimetra przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach po 6 szpaltach): na 1-iej stronie — 1 zł w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1,50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobną po 20 gr. za wyraz, duże liter: w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy. — Ilust. druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Dział ogłoszeń: Al. Jerozolimskie 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz. Tel. 727-33.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.